

Informace z kontrolní akce NKÚ č. 14/04
Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy
ukazatele státního rozpočtu *Všeobecná sportovní činnost*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/04. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčíř.

Cílem kontroly bylo prověřit u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a vybraných příjemců poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků vynakládaných na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu *Všeobecná sportovní činnost*.

Kontrolováno bylo období let 2011 až 2013 a v případě věcných souvislostí i předchozí období a období následující. Kontrola byla prováděna v období od ledna do srpna 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“)
a vybraní příjemci dotací:

Český volejbalový svaz, Praha; Česká asociace stolního tenisu, Praha; Česká boxerská asociace, Praha; Česká basketbalová federace, o.s., Praha; „Česká jezdecká federace“, Praha; Česká florbalová unie o.s., Praha; Česká obec sokolská, Praha; Česká unie sportu, Praha; Český atletický svaz, Praha; Český svaz ledního hokeje, Praha; Český svaz rekreačního sportu, Praha; Český tenisový svaz o. s., Praha; Autoklub České republiky, Praha; European Medicine Association, o.s., Šimonovice; Fotbalová asociace České republiky, Praha; Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV, Praha; Orel, Brno; Sdružení sportovních svazů České republiky, Praha; Svaz lyžařů České republiky, Praha.

I. Úvod

Postavení sportu ve společnosti je vymezeno **zákonem č. 115/2001 Sb.**¹ jako veřejně prospěšná činnost. Dále tento zákon stanoví úkoly ministerstev i jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

Podle uvedeného zákona **MŠMT** mimo jiné:

- vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu a předkládá jej vládě ke schválení;
- koordinuje uskutečňování vládou schválené koncepce;
- zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu;
- vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, pro rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených občanů.

¹ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

MŠMT je podle § 7 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb.² ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. MŠMT je správcem kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*.

MŠMT financovalo v kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, podporu sportu z rozpočtu kapitoly MŠMT, konkrétně z výdajového specifického ukazatele *Podpora činnosti v oblasti sportu*, a to prostřednictvím šesti neinvestičních programů: program I – *Sportovní reprezentace ČR*, program II – *Sportovně talentovaná mládež*, program III – *Všeobecná sportovní činnost*, program IV – *Údržba a provoz sportovních zařízení*, program V – *Organizace sportu*, Program OD – „*Ostatní dotace*“ (naposledy realizován v roce 2011) a prostřednictvím jednoho investičního programu: program 133 510 – *Podpora materiálně technické základny sportu*.

Kontroly byly podrobeny tři neinvestiční programy:

- **Program III – Všeobecná sportovní činnost** byl účelově zaměřen na sport pro všechny (např. na pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže, žáků školních a univerzitních sportovních klubů, pohybové aktivity občanů starších 60 let, významné mezinárodní akce i na sport zdravotně postižených).
- **Program IV – Údržba a provoz sportovních zařízení** byl účelově zaměřen na podporu udržování a provozování sportovních zařízení a technických prostředků ke sportovní činnosti ve vlastnictví, výpůjčce nebo dlouhodobém nájmu nestátních neziskových organizací (dále také „NNO“).
- **Program V – Organizace sportu** byl účelově zaměřen na plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti NNO s celorepublikovou působností. Poprvé byl realizován v roce 2012.

Ministerstvo obrany (dále také „MO“) a **Ministerstvo vnitra** (dále také „MV“) ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a talentů a zřizují svá resortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.

Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“) ve své působnosti organizuje zdravotní péči o státní sportovní reprezentanty a talenty, současně je zřizovatelem laboratoře dopingové kontroly a zabezpečuje její činnost.

Ministerstvo financí (dále také „MF“) poskytovalo každoročně od roku 2008 do roku 2011 na podporu sportu peněžní prostředky z kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa* (dále také „VPS“) v přibližné výši 300 mil. Kč. V roce 2013 poskytlo MF z kapitoly VPS České unii sportu (dříve Český svaz tělesné výchovy) 40 mil. Kč na náhradu nákladů z činnosti České unie sportu a sdružených NNO.

Kraje a obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport¹, a to zejména:

- zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů;

² Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

- zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení;
- zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Loterijní společnosti podporovaly sport na základě zákona č. 202/1990 Sb.³. S účinností od 1. ledna 2012 byl novelou⁴ tohoto zákona stanoven odvod do veřejných rozpočtů, přičemž část odvodů z loterií a jiných podobných her byla rozpočtově určena do rozpočtů obcí s tím, že užití takto získaných peněžních prostředků nebylo nijak určeno.

Příjemci dotací byla ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb.⁵ občanská sdružení, která jsou považována za nestátní neziskové organizace, které splňují podmínky programů.

Pozn.: Všechny právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

1. Naplňování *Koncepce státní podpory sportu v ČR*

Vláda České republiky usnesením ze dne 9. března 2011 č. 167 schválila *Koncepci státní podpory sportu v České republice*. Tento dokument v první části podrobně analyzuje stav sportovní činnosti a v druhé části *Cíle státní politiky sportu České republiky* stanovuje dílčí cíle ve výše uvedených oblastech, a to bez měřitelných cílů a časových horizontů pro jejich plnění.

Kontrolou bylo zjištěno, že MŠMT jako navrhovatelů koncepce státní podpory sportu v ČR, koordinátorů uskutečňování vládou schválené koncepce a poskytovatelů peněžní podpory pro oblast sportu v letech 2011–2013:

- nebyla známa celková výše peněžní podpory sportu ze státního rozpočtu (peněžní podporu sportu zajišťuje nejen MŠMT, ale také MO, MV, MZd a MF);
- nebyla známa výše a struktura finanční podpory sportu ze strany loterijní společnosti SAZKA, a.s., která byla do roku 2011 významným podporovatelem sportu v ČR.

Dalším zdrojem peněžních prostředků směřujících do oblasti podpory sportu jsou rozpočty krajů a obcí.

Důsledkem byl stav, kdy MŠMT nemělo k dispozici základní údaje pro hodnocení financování celé oblasti podpory sportu, např. nemělo informace o tom, jaký je podíl výdajů státního rozpočtu poskytovaných na oblast podpory sportu ve vztahu k celkovým výdajům státního rozpočtu nebo vůči hrubému domácímu produktu nebo jinému ukazateli.

MŠMT tak nemohlo plnohodnotně plnit funkci koordinátora uskutečňování vládou schválené koncepce státní podpory sportu v ČR a tuto roli fakticky plnilo pouze formálně.

³ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

⁴ Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

⁵ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

2. Podpora činnosti v oblasti sportu

MŠMT financovalo v letech 2011–2013 podporu sportu z rozpočtu své kapitoly, a to prostřednictvím výdajového specifického ukazatele *Podpora činnosti v oblasti sportu*. Tento ukazatel je rozdělen na tři výdajové okruhy: *Sportovní reprezentace*, investiční program 133 510 a *Všeobecná sportovní činnost*.

Z výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* poskytlo MŠMT podporu v roce 2011 ve výši 0,3 mld. Kč, v roce 2012 v objemu 1,4 mld. Kč a v roce 2013 v částce 1,4 mld. Kč.

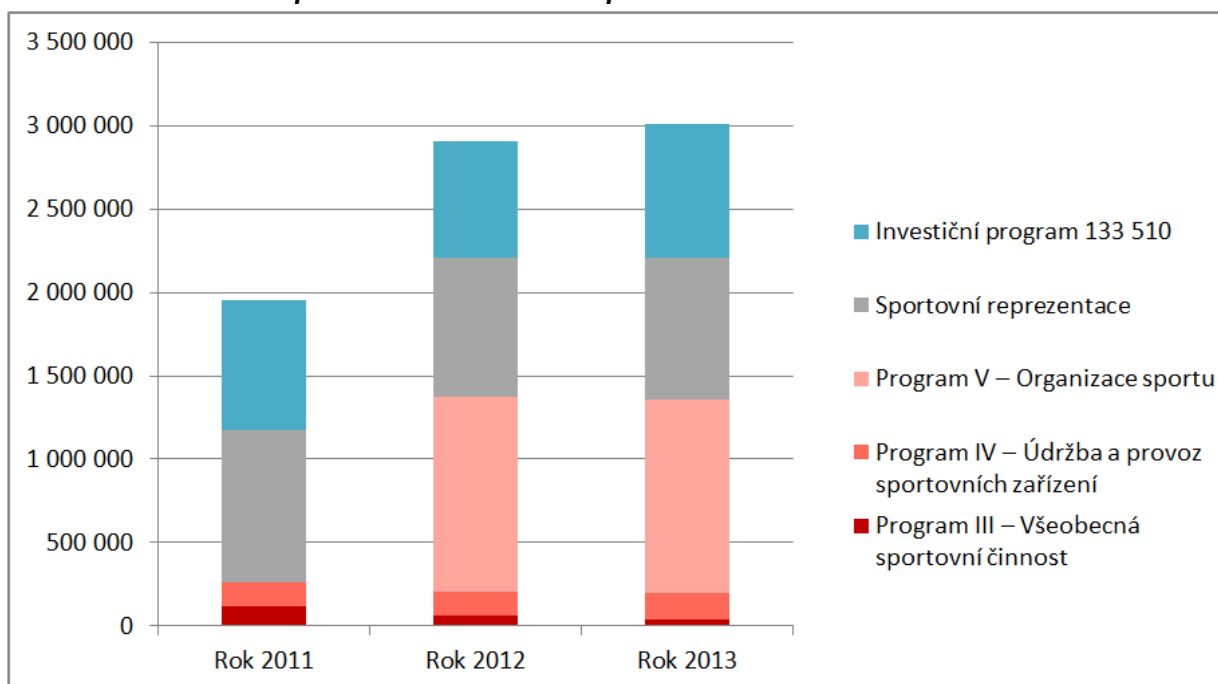
Tabulka č. 1 – Ukazatel Podpora činnosti v oblasti sportu v letech 2011–2013

Ukazatel	Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost
v tis. Kč						
Podpora činnosti v oblasti sportu	1 899 160	1 988 804,3	2 982 784	2 903 298,3	2 982 784	3 005 458,5
v tom:						
- investiční program ev. č. 133 510	620 100	777 041,9	620 100	698 558,4	920 100	799 005,8
- Sportovní reprezentace (programy I a II)	1 061 536	913 501,4	1 065 160	829 215,9	1 065 160	848 928,7
- Všeobecná sportovní činnost (programy III, IV a V)	217 524	298 261,0*	1 297 524	1 375 524,0	997 524	1 357 524,0
z toho:						
- program III – Všeobecná sportovní činnost – tzv. sport pro všechny		119 737,0		62 919,8		41 530,0
- program IV – Údržba a provoz sportovních zařízení		145 270,0		142 850,0		153 310,8
- program V – Organizace sportu		-		1 169 754,2		1 162 683,2

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MŠMT a sdělení MŠMT.

* V tabulce není uveden finančně nevýznamný Program OD – „Ostatní dotace“ (naposledy byl realizován v roce 2011).

Graf 1 – Ukazatel Podpora činnosti v oblasti sportu v letech 2011–2013

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MŠMT a sdělení MŠMT.

Z tabulky a grafu vyplývá značný nárůst celkové podpory sportu z kapitoly MŠMT od roku 2012, kdy byl ukončen odvod části výtěžku ze všech sázkových her a číselných loterií do

oblasti tělovýchovy a sportu ze strany společnosti SAZKA, a.s. Proto byl pro rozpočtový rok 2012 meziročně navýšen výdajový specifický ukazatel *Podpora činnosti v oblasti sportu* z 1,9 mld. Kč (schválený rozpočet na rok 2011) na téměř 3 mld. Kč (schválený rozpočet na rok 2012). Celkové meziroční navýšení činilo tedy 1,08 mld. Kč a MŠMT jej přiřadilo nově vzniklému programu V – *Organizace sportu*, který měl v podstatě nahradit výpadek financování sportu od společnosti SAZKA, a.s. Tato loterijní společnost byla významným podporovatelem sportu v ČR, neboť část výtěžku ze všech sázkových her a číselných loterií odváděla do oblastí tělovýchovy a sportu, zdravotnictví, kultury a charity. Podle výroční zprávy za rok 2010⁶ dosáhla SAZKA, a.s., v roce 2010 zisku po zdanění ve výši 1,4 mld. Kč a z toho odvedla na veřejně prospěšné úkoly (především na podporu sportu) 0,9 mld. Kč. V částce odvodu byla však zahrnuta i značná část na úhradu závazků souvisejících s výstavbou sportovní arény v Praze. Dne 27. 5. 2011 byl na majetek společnosti SAZKA, a.s., prohlášen konkurz a následně insolvenční správce prodal majetek společnosti SAZKA, a.s., společnosti Sázková kancelář, a.s., (poté SAZKA sázková kancelář, a.s., a nyní SAZKA a.s.). Následkem uvedeného tedy došlo počínaje rokem 2012 k ukončení financování sportu z tohoto zdroje.

V roce 2011 bylo ze státního rozpočtu poskytnuto na podporu výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* celkem 298 mil. Kč, v roce 2012 a 2013 to bylo už cca 1,4 mld. Kč. Z toho v roce 2011 bylo na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (jde o tzv. sport pro všechny, podpora je zaměřena na pravidelnou sportovní činnost a celoživotní aktivní způsob života široké veřejnosti, včetně dětí, seniorů a zdravotně postižených) poskytnuto cca 120 mil. Kč a v roce 2013 to bylo již pouze 42 mil. Kč. V roce 2012 i v roce 2013 bylo poskytnuto téměř 1,2 mld. Kč na program V – *Organizace sportu*, který byl zaměřen na podporu NNO. Například v roce 2013 představovala částka použitá na program V – *Organizace sportu* 86 % výdajů celého výdajového okruhu a částka na program III – *Všeobecná sportovní činnost* pouze 3 %.

Z uvedeného je zřejmé, že v kontrolovaném období plynula významnější část prostředků na podporu nestátních neziskových organizací s celorepublikovou působností, které peněžní prostředky dále přerozdělovaly, a nikoliv na konkrétní projekty podporující přímo sportovní aktivity.

3. Cíle, účel a realizace kontrolovaných programů III, IV a V

Peněžní prostředky z programů III, IV a V pro nestátní neziskové organizace, jejichž prostřednictvím MŠMT podporovalo oblast sportu v letech 2011–2013, byly poskytovány na základě zákona č. 218/2000 Sb.⁷ a usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92, *o Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy*.

MŠMT schválilo s platností pro období od roku 2011 do roku 2014 materiál *Metodický postup poskytování dotací vyhlášených Státní podporou sportu pro období 2011 až 2014*,

⁶ Jedná se o poslední veřejně dostupné informace.

⁷ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

který stanoví cíle, účel, podmínky pro poskytnutí dotace, výběrové principy a kritéria pro jednotlivé programy podpory sportu.

Uvedený dokument se skládá ze tří částí, jsou to:

- *Zásady programů Státní podpory sportu pro období 2011 až 2014;*
- *Poradní expertní, výběrové komise v oblasti sportu;*
- *Vzor „Rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu České republiky v oblasti sportu“ pro období 2011 až 2014.*

MŠMT nestanovilo měřitelné cíle pro programy III, IV a V, v důsledku čehož nemůže vyhodnotit dosažené efekty realizace těchto programů. Pro porovnání odkazujeme na materiál Najvyššieho kontrolného úradu SR s názvem *Správa o výsledku kontroly vynakladania verejných prostriedkov na plnenie úloh Národného programu rozvoja športu*⁸. Z této zprávy vyplývá, že na Slovensku měly kontrolované programy a podprogramy stanovené konkrétní měřitelné cíle – například: počet jejich účastníků, počet zúčastněných žáků a škol, počet podpořených sportovních akcí atd.

MŠMT stanovilo jako cíl a účel programu V – *Organizace sportu* podporu plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti jednotlivých NNO s celorepublikovou působností, které mají ve svých stanovách jako hlavní předmět působnosti realizaci sportovní činnosti. Peněžní prostředky státního rozpočtu nelze z tohoto programu poskytovat jednotlivým NNO, ale pouze NNO typu svazů a sdružení, např. sportovním svazům, České unii sportu (do dubna 2013 Český svaz tělesné výchovy), Sdružení sportovních svazů České republiky (dříve Sdružení technických sportů a činností a Svazarm). Jejich prostřednictvím docházelo k přerozdělování podpory jednotlivým NNO s tím, že si uvedené celorepublikové NNO ponechávaly část podpory na svůj provoz.

U jednotlivých příjemců dotací čerpajících prostředky z programu V – *Organizace sportu* byly zjištěny například tyto skutečnosti:

- **Česká unie sportu** (do dubna 2013 Český svaz tělesné výchovy) obdržela v roce 2013 z tohoto programu dotaci ve výši 42 mil. Kč – z toho na mzdové náklady připadlo 26,3 mil. Kč, tj. 63 % uvedené dotace.
- **Sdružení sportovních svazů České republiky** obdrželo v roce 2012 z tohoto programu dotaci v úhrnné výši 45,4 mil. Kč – z toho na mzdové náklady šlo 12,9 mil. Kč, tj. 28,4 % uvedené dotace.

Cíl a účel programu V tedy ve výsledku míří podporu do NNO pouze s celorepublikovou působností, které část dotace použily na úhradu vlastních nákladů, a nikoli na konkrétní projekty se stanovenými konkrétními a měřitelnými cíli podporující sport.

⁸ Viz: <http://www.nku.gov.sk/documents/10157/970332c9-ba3c-4906-a422-37b9617d75d7>.

4. Systémová pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu

Kontrolou u MŠMT a současně u příjemců dotací byl prověřen vzorek 19 vybraných příjemců dotací, kteří v letech 2011, 2012 a 2013 podali 122 žádostí o dotace z programů III, IV a V, na jejichž základě bylo vydáno 116 rozhodnutí o poskytnutí dotace a byly poskytnuty dotace ze státního rozpočtu v úhrnné výši 1,9 mld. Kč.

– Netransparentní způsob rozhodování o rozdělení navýšených peněžních prostředků programu V – Organizace sportu v roce 2012

Pro rok 2012 byl nový program V – *Organizace sportu* veřejně vyhlášen 22. července 2011 s předpokládaným rozpočtem ve výši cca 300 mil. Kč, což odpovídalo výši peněžních prostředků poskytovaných Ministerstvem financí v letech 2008–2011 z kapitoly VPS.

V prosinci 2011, tedy po termínu ukončení předkládání žádostí o poskytnutí dotace z programu V, byl při schvalování státního rozpočtu na rok 2012 navýšen ukazatel rozpočtu *Podpora činnosti v oblasti sportu* oproti návrhu vlády ČR o 800 mil. Kč na celkovou částku 1,08 mld. Kč. MŠMT toto navýšení v plné výši použilo pro program V – *Organizace sportu*.

MŠMT se rozhodlo uvedené peněžní prostředky v celkové výši 800 mil. Kč rozdělit bez opětovného vyhlášení programu a opětovného přijímání žádostí o poskytnutí dotace. **Způsob přidělení navýšených peněžních prostředků zvolený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nelze považovat za transparentní metodu rozhodování o poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu.**

NKÚ na kontrolovaném vzorku zjistil, že 12 z 19 kontrolovaných příjemců dotací obdrželo vyšší než požadovanou dotaci, neboť zatímco celková částka uvedená v jejich žádostech činila 215,4 mil. Kč, rozhodnutími včetně dodatků byly těmto příjemcům poskytnuty dotace v celkové výši 546,7 mil. Kč, což činí 254 % požadované částky. MŠMT tedy poskytlo nad rámec žádostí o dotace peněžní prostředky státu v minimální výši 331,3 mil. Kč.

– MŠMT poskytlo dotace na základě žádostí o dotaci vyhotovených až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace

MŠMT ve 3 případech poskytlo dotace ze státního rozpočtu, přestože žádosti o poskytnutí dotace nebyly v okamžiku vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace ještě vyhotoveny. Tím porušilo ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., které stanoví: „*O poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci rozhoduje poskytovatel na základě žádosti příjemce.*“

MŠMT tedy neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu, čímž porušilo rozpočtovou kázeň ve výši 10 mil. Kč ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb., neboť rozhodlo o poskytnutí dotace bez žádosti o poskytnutí dotace.

– **MŠMT poskytlo dotace na základě neúplných, pozdě doručených či chybných žádostí o poskytnutí dotace**

- MŠMT v 8 případech žádostí poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 156,5 mil. Kč, ačkoli datum vyhotovení žádostí o poskytnutí dotace bylo pozdější než datum jejich předložení na MŠMT.
- MŠMT ve 12 případech žádostí poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 130,2 mil. Kč, ačkoli tyto žádosti byly doručeny na MŠMT (popřípadě vyhotoveny) po stanoveném termínu pro předkládání žádostí (termín byl překročen až o 12 měsíců).
- MŠMT v 63 případech poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 1 233 mil. Kč, přestože nebyl doložen okamžik předložení žádosti o poskytnutí dotace. Systém MŠMT pro evidování žádostí o dotace nelze považovat za průkazný a nezpochybnitelný.
- MŠMT poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 1 085 mil. Kč na základě žádostí, které neobsahovaly všechny požadované doklady, a to doklad o vlastnictví nebo dlouhodobém nájmu sportovního zařízení, smlouvu o zřízení běžného účtu NNO u peněžního ústavu, stanovy s příslušnou registrací NNO či potvrzení o přidělení identifikačního čísla. Tyto žádosti o poskytnutí dotace nesplnily podmínky stanovené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro kontrolované programy a měly být vyřazeny z dalšího procesu rozhodování o poskytnutí dotace.

Uvedená systémová pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu v rámci kontrolovaných programů III, IV a V vytvářela v letech 2011–2013 pro žadatele o poskytnutí dotace nerovné podmínky a netransparentní prostředí pro rozhodování o přidělení dotace.

5. Jednotlivá pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu

– **Poskytnutí dotace příjemci, který nesplnil stanovené podmínky**

MŠMT přidělilo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč příjemci European Medicine Association, o.s., na projekt *Život je sport*. MŠMT o dotaci rozhodlo na základě žádosti pro rok 2012 a neinvestiční státní dotaci poskytlo z vyhlášeného programu V – *Organizace sportu*.

MŠMT výše uvedenou dotaci ze státního rozpočtu poskytlo, přestože příjemce dotace vypracoval žádost o dotaci 11 měsíců po stanoveném termínu a nesplňoval stanovené podmínky programu V – *Organizace sportu* tím, že neměl ve svých stanovách jako hlavní předmět činnosti uvedenou realizaci sportovní činnosti, nebyl NNO s celostátní působností a nezajišťoval pravidelnou, organizovanou sportovní činnost.

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.⁹.

⁹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

– **Poskytnutí dotace na projekt nesplňující stanovený účel**

MŠMT poskytlo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč příjemci Český tenisový svaz o. s., jehož projekt s cílem „zvýšení kvality vzdělání elitních trenérů míčových sportů“ nesplnil účel programu III – *Všeobecná sportovní činnost* (tzv. sport pro všechny).

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

– **Poskytnutí dotace na projekt, na který žadatel podporu nepožadoval**

MŠMT poskytlo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 250 tis. Kč příjemci Český atletický svaz na projekt *Memoriál Ludvíka Daňka Turnov*, přestože v žádostech o poskytnutí dotace žadatel o podpoření tohoto projektu vůbec nežádal.

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 250 tis. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

6. Kontrola programů III, IV a V ze strany MŠMT

V kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, provedlo MŠMT pouze dvě veřejnosprávní kontroly u příjemců dotací z programů III, IV a V s kontrolovaným celkovým objemem 15 mil. Kč z celkově poskytnutých 3 031 mil. Kč, což činí 0,5 %.

III. Skutečnosti zjištěné u vybraných příjemců dotací

Kontrola byla provedena u 19 příjemců dotací, kteří obdrželi v letech 2011–2013 z programů III, IV a V dotace v úhrnné výši 1,9 mld. Kč. Přehled podpor poskytnutých z jednotlivých programů kontrolovaným příjemcům obsahuje následující tabulka.

Tabulka č. 2 – Celková podpora poskytnutá v letech 2011–2013 jednotlivým kontrolovaným příjemcům

Příjemci dotací	Program III	Program IV	Program V
	v tis. Kč		
Svaz lyžařů ČR	300	7 880	48 583
Autoklub ČR	500	18 529	106 812
Česká asociace stolního tenisu	0	2 444	20 580
Česká basketbalová federace	1 400	8 519	107 324
Česká boxerská asociace	0	441	7 003
Česká florbalová unie	200	1 433	61 963
Česká jezdecká federace	0	1 473	18 790
Česká obec sokolská	26 700	65 378	108 904
Česká unie sportu	26 000	98 366	106 500
Český atletický svaz	400	13 481	88 186
Český svaz ledního hokeje	4 200	8 047	102 765
Český svaz rekreačního sportu	2 950	0	4 000
Český tenisový svaz	2 600	32 372	92 203
Český volejbalový svaz	400	6 912	94 346
European Medicine Association	0	0	4 500
Fotbalová asociace ČR	46 237	48 360	360 464
Orel	1 300	12 465	0
Sdružení sportovních svazů ČR	1 500	11 039	88 624
Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV	0	0	14 471

Zdroj: údaje zjištěné kontrolou jednotlivých příjemců dotací.

NKÚ při kontrole zjistil, že v důsledku nedodržení účelového určení dotace, podmínek jejího použití nebo dalších povinností stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace došlo u 11 příjemců dotací k porušení rozpočtové kázně v úhrnné výši 15,081 mil. Kč ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., neboť byly neoprávněně použity peněžní prostředky státního rozpočtu ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb. Blíže viz následující případy:

Občanské sdružení European Medicine Association, o.s., neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč, když nedodrželo účelové určení dotace a porušilo podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť:

- uvedlo v žádosti o dotaci nepravdivý údaj o členské základně;
- nebylo nestátní neziskovou organizací zaměřenou na plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti s celorepublikovou působností;
- při podání žádosti nemělo ve stanovách jako hlavní předmět činnosti uvedenou realizaci sportovní činnosti;
- poskytnutou dotaci použilo v rozporu s účelem dotace na propagaci sportu.

U většiny dodavatelů projektu *Život je sport* byly při kontrole NKÚ zjištěny personální a majetkové vazby na členy občanského sdružení European Medicine Association, o.s.

Autoklub České republiky neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 5,46 mil. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. z poskytnuté dotace ve výši 403 tis. Kč hradil náklady související s provozem a údržbou autokempu, který byl využíván převážně pro pořádání mezinárodních motocyklových závodů a pro podnikání, nikoli jako sportovní zařízení sloužící výhradně nebo převážně k provozování sportu.

Český volejbalový svaz neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 1,2 mil. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použil poskytnutou dotaci ve výši 800 tis. Kč na úhradu nájemného za tělovýchovná zařízení ve vlastnictví Sportovního klubu Hala Lužiny. Nesplnil tak podmínku, že dlouhodobý nájem sportovního zařízení může být pouze od vlastníka, kterým je obec, město nebo státní instituce.

Česká obec sokolská neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 657 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použila poskytnutou dotaci ve výši téměř 528 tis. Kč na úhradu za práce provedené v objektu, který nelze považovat za objekt sloužící výhradně nebo převážně k provozování sportu – restaurace, divadlo a hotel. Zároveň byla porušena podmínka o zákazu úhrad pořízení investičního majetku.

Fotbalová asociace České republiky neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 504 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použila poskytnutou dotaci ve výši téměř 280 tis. Kč na nákup vycházkových souprav, sportovního oblečení a obuvi pro A tým, nikoli na všeobecnou sportovní činnost – tzv. sport pro všechny.

Česká florbalová unie o.s. neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu úhrnně ve výši 191 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Česká asociace stolního tenisu neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 50 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Orel neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu úhrnně ve výši 766 tis. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Český tenisový svaz o. s. neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč na projekt, který nesplnil účel programu III.

Ostatní skutečnosti

Český volejbalový svaz (dále také „ČVS“) nezařadil zakázky podle zákona č. 137/2006 Sb.¹⁰. ČVS založil 17. 10. 2010 obchodní společnost, jejímž je jediným společníkem. Jednatel

¹⁰ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

společnosti je místopředseda ČVS. Její sídlo je totožné se sídlem ČVS, v jehož prospěch vykonává uvedená společnost veškerou svou činnost. Na základě *rámcové smlouvy o pořádání volejbalových soutěží* mezi ČVS a touto obchodní společností v průběhu let 2012 až 2013 fakturovala tato společnost Českému volejbalovému svazu v plné nebo částečné výši dodávky od třetích dodavatelů minimálně v částce 15 mil. Kč. Tyto dodávky služeb následně ČVS financoval z dotací z programu V. Veřejné zakázky byly realizovány prostřednictvím třetích osob a větší části těchto zakázek nerealizovala uvedená obchodní společnost vlastními silami.

Český tenisový svaz o. s. uzavřel na roky 2011–2013 smlouvu s obchodní společností na zabezpečení utkání Davis Cupu a Fed Cupu. Následně v letech 2012 a 2013 obdržel dotace od MŠMT z programu V a jejich část ve výši 24 mil. Kč poukázal této obchodní společnosti, ačkoli uvedené akce měla podle původní smlouvy zajistit z vlastních zdrojů.

Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV obdrželo za roky 2012 a 2013 dotaci od MŠMT z programu V ve výši 14,47 mil. Kč a tyto prostředky použilo všechny na financování nájemného a souvisejících prací a služeb při akcích Davis Cup a Fed Cup zajišťovaných výše uvedenou obchodní společností.

IV. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrola byl podroben výdajový okruh *Všeobecná sportovní činnost*, ze kterého byly financovány tři neinvestiční programy: program III – *Všeobecná sportovní činnost*, program IV – *Údržba a provoz sportovních zařízení* a program V – *Organizace sportu*.

MŠMT v kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, poskytlo podporu z výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* v úhrnné výši přesahující 3 mld. Kč. Kontrolou vybraných 19 příjemců byl prověřen vzorek dotací ze státního rozpočtu v celkové výši 1,9 mld. Kč.

MŠMT jako navrhovatel konceptu státní politiky ve sportu, koordinátoru uskutečňování vládou schválené koncepce a poskytovateli peněžní podpory pro oblast sportu nebyla známa celková výše peněžní podpory sportu ze státního rozpočtu a dalších zdrojů. MŠMT nemělo k dispozici základní údaje pro hodnocení financování celé oblasti podpory sportu. MŠMT tak nemohlo plnohodnotně plnit funkci koordinátoru uskutečňování vládou schválené koncepce státní podpory sportu v ČR a plnilo tuto roli pouze formálně.

MŠMT nestanovilo žádné měřitelné cíle pro kontrolované programy III, IV a V a v podstatě se dostalo do role, kdy pouze přerozdělovalo státním rozpočtem určené peněžní prostředky bez jakéhokoli vyhodnocení dosažených efektů uvedených programů.

V roce 2011 bylo ze státního rozpočtu poskytnuto na podporu výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* celkem 298 mil. Kč, v roce 2012 i v roce 2013 to bylo už cca 1,4 mld. Kč. Z toho v roce 2011 bylo na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (program na podporu pravidelné sportovní činnosti a celoživotního aktivního způsobu života široké veřejnosti, včetně dětí, seniorů a zdravotně postižených) poskytnuto cca 120 mil. Kč a v roce 2013 to

bylo již pouze 42 mil. Kč. V roce 2012 i v roce 2013 bylo poskytnuto téměř 1,2 mld. Kč na program V – *Organizace sportu*, který byl zaměřen na podporu NNO. V roce 2013 představovala částka použitá na program V – *Organizace sportu* 86 % výdajů celého výdajového okruhu a částka na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (tzv. sport pro všechny) pouze 3 %.

Cíl a účel programu V – *Organizace sportu* stanovilo MŠMT tak, že podpora směřovala do organizací s celorepublikovou působností, jež peněžní prostředky z části spotřebovaly na vlastní náklady a z části dále přerozdělovaly, tedy nikoli na konkrétní projekty s jednoznačně stanovenými a měřitelnými cíli.

MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu tím, že poskytlo dotace ve výši 10 mil. Kč, přestože žádosti o poskytnutí dotace nebyly v okamžiku vydání rozhodnutí ještě vyhotoveny.

MŠMT se v mnoha případech dopouštělo systémových pochybení při rozhodování o poskytnutí dotací, například:

- MŠMT se rozhodlo peněžní prostředky v celkové výši 800 mil. Kč v roce 2012 rozdělit bez opětovného vyhlášení programu nebo opětovného přijímání žádostí o poskytnutí dotace, což nelze považovat za transparentní způsob rozhodování o poskytování peněžních prostředků státu. NKÚ na kontrolním vzorku 19 příjemců zjistil, že dvanácti z nich poskytlo MŠMT nad rámec žádostí o dotace peněžní prostředky státu ve výši 331 mil. Kč, celkově tedy tito žadatelé získali 546,7 mil. Kč, což činilo 254 % požadované částky.
- MŠMT v mnoha případech rozhodovalo o poskytnutí dotace na základě neúplných, pozdě doručených či chybných žádostí o poskytnutí dotace, případně na základě žádostí bez doloženého okamžiku jejich předložení na MŠMT. Tím vytvářelo pro žadatele o poskytnutí dotace nerovné podmínky.

MŠMT v letech 2011–2013 provedlo pouze dvě veřejnosprávní kontroly u příjemců dotací z programů III, IV a V s kontrolovaným celkovým objemem 15 mil. Kč, což činí 0,5 % z celkově poskytnutých 3 031 mil. Kč. NKÚ hodnotí provádění veřejnosprávní kontroly u příjemců jako nedostatečné.

NKÚ při kontrole 19 příjemců dotací zjistil, že 11 z nich nedodrželo účelové určení dotace, podmínky jejího použití nebo další povinnosti stanovené v rozhodnutích o poskytnutí dotace, čímž došlo k porušení rozpočtové kázně v úhrnné výši 15,1 mil. Kč. V těchto případech byla podána oznámení správci daně.

V případě příjemce European Medicine Association, o.s., existuje podezření na zneužití celé dotace ve výši 4,5 mil. Kč.

Seznam zkratk

NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní nezisková/é organizace
MO	Ministerstvo obrany
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MF	Ministerstvo financí
VPS	kapitola státního rozpočtu 398 – <i>Všeobecná pokladní správa</i>
ČR	Česká republika
ČVS	Český volejbalový svaz
SR	Slovenská republika